

För livets skull

NUMMER 1 VÅREN 2014

En tidning från Svenska kyrkan i Skara

PÅSKFIRANDE
hos familjen Broshko

RESAN TILL YAMBIO

DET HÄNDER I VÅR

ATT VÄLJA GRAVSKICK

Svenska kyrkan

För livets skull

är församlingstidning för Svenska kyrkan i Skara. Den delas ut till alla hushåll i Skara, Ardala, Axvalls, Varnhems och Eggby-Öglunda församlingar fyra gånger per år.

Redaktion i detta nummer:

Anna Theander, Sören Ek-lund, Magnus Gunnarsson, Helena Långström Schön, Markus Hagberg, Per Larsson, Leif Tiström, Marina Larsson, Reibjörn Carlshamre, Marina Eklind.

Omslagsfoto:

Anna Theander

Redaktör & grafisk form:

Anna Theander
anna.theander@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare:

Carl Sjögren
carl.sjogren@svenskakyrkan.se

Tryck:

LH Tryck, Ulricehamn 2014

För livets skull

Välkommen till en gemensam tidning för församlingarna i Skara!

För livets skull.

Jo, det är därför kyrkan finns inom räckhåll för dig som läser detta. Historien är massivt påtaglig i våra bygder, kyrkomurarna i Vinköl, Skallmeja, Eggby eller Skara berättar att här har människor vandrat mittgången fram, barn har burits till det heliga dopet, älskade släktingar har burits till graven. Bröd och vin, Jesu kropp och blod, har tagits emot en vanlig söndag av vanliga skaraborgare som ett kraftfullt tecken på en tro som är starkare än döden. Det skedde nära kyrkan. Bönerna och tårarna, sången och glädjen: för livets skull.

Varför var det nödvändigt att Jesus kom till jorden? Vad var själva syftet? En del av oss snärjer in oss i intellektuella svar, andra hamnar i känslösvall. Svaret från den världsvida kyrkan är tydligt: Jesus kom för att världen ska leva. För att din vanliga vardag, som idag, skulle färgsättas med kärlek, glädje, tålmod, ödmjukhet och självbehärskning. Och tröst i sorgen. Han kom för livets skull.

Om några dagar firar alla kyrkorna på jorden gemensam påsk, detta år också gemensamt med det judiska påskfirandet. Hans liv verkade ju sluta i totalt fiasko. Så mycket drömmar och underbart han hade talat om smulades sönder av grym tortyr och fasansfull avrättning. På påskdagens morgon vändes allt i triumferande seger. Firandet av Kristi uppståndelse från de döda berättar att döden är Guds värsta fiende. Men döden vann inte. Livet slutar inte i ett svart hål på en kyrkogård. Han uppstod.

För livets skull.

CARL SJÖGREN, DOMPROST

PÅSKEN

- ett drama i flera akter

PÅSKEN TILLSAMMANS MED JULEN är kyrkans två stora högtider. Julen berättar om vem Jesus är, och påskan berättar om vad han har gjort. Jesus kom inte från Fadern med någon vishetslära eller moral. Det var han själv som var Guds gåva. Om julen berättar att han var Guds son, talar påskan om hans uppdrag, att lida, dö och uppstå – för människans skull, för livets skull.

Kyrkans år byggs upp genom kontraster: ljus och mörker, sorg, glädje och fest – precis som livet självt. Påskan har därför en förberedelseperiod – **fastan**.

Den sista veckan av fastan kallas Stilla veckan, och den bygger upp påskdramat. Onsdagen kallas för **Dymmelsonsdagen**. Namnet kommer av bruket att ersätta kyrkklockornas metallkläppar med dymblar, trästavar, för att få ett dovare ljud. **Skärtorsdagen** – efter ”skär”, det fornsvenska ordet för ”ren” – ägnas kalkens födelsedag, Jesu instiftande av nattvarden. Stilla veckan kulminerar i vad som på latin har benämnts Triduum sacrum, de tre heliga dagarna: Långfredag, Påskafton och Påskdag. Idag är det närmast fyra dagar eftersom också Skärtorsdagen brukar räknas in, där dagarna markerar slutet på fastan och övergången in i påskfirandet. Det är en förmån att få fira alla dessa dagar, var och en med sin speciella innebörd.

Påskfirandet i Svenska kyrkan har förändrats mycket bara de senaste decennierna. Längre tillbaka firades inte Skärtorsdagen särskilt mycket. Istället var Långfredagen den stora dagen, ibland större än Påskdagen. Under Långfredagen firades ofta också nattvard. Så görs aldrig numera; i de stora kyrkliga traditionerna är det faktiskt förbjudet att fira nattvard denna dag.

EFTER SKÄRTORSDAGENS MÄSSA kläs altaret av. Det beror på att i kyrkorummet är altaret symbolen för Kristi grav; mässan firas alltså på Jesu grav. Inför **Långfredagens** samling kring korset och Jesu död framträder hans symboliska grav helt ren.

Ett relativt sent nytillskott i Svenska kyrkans påskfirande är påsknattmässan, som är ett slags vaka. Allt börjar i mörker. Genom bibelläsningar med start i skapelseberättelsen, genom de historiska böckerna och profeterna, lyssnar kyrkan till Guds löften, ända fram till uppståndelsens evangelium då kyrkan tänds upp. Inte i någon annan gudstjänst är kontrasten mellan ljus och mörker, förväntan och glädje, så konkret. Med utgångspunkt i den tomma graven,

FOTO: KRISTINA JOHANSSON

uttrycker **Påskdagen** den odelade glädjen över uppståndelsen. Under **Annandagen** fördjupas uppståndelsens realitet. Han var inte bara försvunnen, han visade sig, talade, och åt med lärjungarna – det var inga önsketankar eller fantasier, det var helt verkligt! Fortsättningen av påsktiden, ända fram till Kristi Himmelsfärds dag, ger möjlighet till fördjupning i tro och tanke.

HELA PÅSKDRAMAT återspeglar det som kallas vetekornets lag. Det är genom att fröet läggs i jorden och dör som det kan bli en levande planta. Påskan vill berätta för oss att Gud ger nytt liv genom Kristi död och uppståndelse. Allt – lidandet, döden och uppståndelsen – sker för livets skull!

MARKUS HAGBERG

Inför påskfirandet packar Helena och Michael en korg med mat som tas med till kyrkan för att välsignas. Michael är klädd i en traditionell ukrainsk folkdräkt.

Helena och Michael förenar traditioner:

Dags att fira PÅSK

Helena och Michael har sin hemvist i Skara domkyrkoförsamling. Samtidigt är de en del av den världsvida kyrkan. En kyrka där skillnaderna egentligen inte spelar så stor roll. Med glädje firar de vanligtvis två jular – och två påskar.

Men i år firas den ortodoxa kristna påsken samtidigt som i de övriga stora kyrkofamiljerna. Helena och Michael och deras barn förenar ukrainska och svenska traditioner.

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER

UTANFÖR DET TRIVSAMMA PARHUSET i Skara vajar två blågula flaggor, den svenska bredvid den ukrainska. Hunden Lea hälsar välkommen med ett nyfikat skall och på bordet dukas kaffe och nybakt Silviakaka fram. Det är svårt att tänka sig att denna vardagliga trygghet under några år var utbytt mot ovisshet, avvisningsbeslut och ett undagömt liv i mörker. Men så var det för Helena och Michael och deras två barn.

2002 kom de till Sverige från Ukraina men först fyra år senare fick de uppehållstillstånd och flyttade till Skara. Då hade de levt som gömda flyktingar i en by i

Norrland under mer än ett år efter ett beslut om avvisning.

- Det var förfärligt. Vår dotter hade inte gått i skolan på ett år, så till slut så gick vi till Migrationsverket med nya papper och tänkte att blir det nej, så får vi väl återvända till Ukraina. Det vi hade var ändå inget värdigt liv, säger Michael.

Men under den tid som familjen hölls gömda hade Sveriges kristna råd tagit initiativ till Påskuppropet, en namnsamling som rörde beslut om uppehållstillstånd för asylsökande.

- Genom det hade saker förändrats och vi fick vårt uppehållstillstånd. När

vi väntade på uppehållstillstånd bad vi också till en av Jesus lärjungar, helgonet Judas Taddeus. Han hjälper och skyddar i förtvivlade och förlorade fall och i hopplösa situationer. Man ber en bön varje dag i nio dagar och vi är övertygade om att detta tillsammans med alla böner från våra svenska vänner har hjälpt oss och som ett mirakel fick vi uppehållstillstånd i Sverige, säger Helena.

HON BERÄTTAR ATT oerhört många människor hjälpt dem under denna svåra tid. Vänner höll dem gömda, några familjer som de lärt känna under de första åren i

Fellingsbro, dit de först anlände, samlade varje månad in 2000 kronor till familjen, nya norrländska bekanta såg till att de fick skjuts till kyrkan.

- Det var många, många som bad för oss under den tiden. Och efter att vi lämnat in papperen på nytt tog det bara två veckor innan vi blev kallade till Migrationsverket. Vi var övertygade om att ”nu står polisen där, nu måste vi tillbaka”. Men de gratulerade oss till uppehållstillståndet. Det var helt överkligt, säger Helena.

Nu gläds de åt en tillvaro i Sverige, men konstaterar också att hjärtat till stor del finns kvar i Ukraina. Med sorg följer de utvecklingen i landet i nyhets-sändningarna.

- Det påverkar en mer än jag trodde, menar Helena.

DET DRAR IHOP SIG TILL PÅSKHELG och för Helena och Michael som kommer från en ortodox tradition

blir det här ett lite speciellt år. Oftast firar de nämligen påsk två gånger, eftersom ortodoxa kyrkan använder den julianska kalendern och andra delar av den kristna världen har den gregorianska. Men det händer att påskhögtiderna sammanfaller. I år är ett sådant år.

Helena plockar fram vackra målade ägg från Ukraina och visar den korg som används vid påskfrukosten.

- I Ukraina samlas man till gudstjänst tidigt på morgonen och påskmässan håller på i tre, fyra timmar. Det finns inga bänkar i den ortodoxa kyrkan, utom

några stycken för de äldsta gudstjänstdeltagarna som inte orkar stå så länge. Alla har tagit med sig mat i sina korgar och sedan går prästen runt och välsignar maten med viggvatten.

Helena berättar att i korgen har man bland annat packat ägg, färskost, skinka, ett speciellt påskbröd, pepparot, senap, vitlök, salt, vinäger och korv.

Sedan går man hem och äter maten tillsammans. Påsken firas sedan i dagarna tre med festligheter.

- Man brukar dansa långdans runt kyrkan och flickorna har blomsterkransar i håret. Det är lite som svensk midsommar, skrattar Michael och visar youtube-klipp på datorn från ett ukrainskt påskfirande.

I firandet ingår också besök vid gravarna.

- I vår kyrkotradition är det viktigt att be även för dem som inte finns bland oss längre, förklarar Helena.

FÖR ATT FÅ FIRA påsk på detta sätt brukar familjen åka till Göteborg eller Örebro, beroende på var det hålls ortodoxt påskfirande

med ukrainska vänner. Men hur blir det då i år?

- Vi hinner nog med både det ukrainska firandet och Domkyrkan på något sätt, säger Michael.

För i Skara domkyrkoförsamling har familjen numera sitt andliga hem. Under hela tiden, hela livet, har kyrkan betytt mycket för familjen Broshko. I Ukraina, där Michael arbetade som musikinlärare och glaskonstnär och Helena, som är forskare i agronomi, var verksamhetschef på Ukrainian Agribusiness. I Fellingsbro, där familjen kom till ett helt okänt

land. I byn utanför Lycksele, där de levde som gömda. Och i Skara, där de först upplevde det svårt att komma in i samhället, trots att uppehållstillståndet var i hamn. Hela tiden har kyrkan varit en fast punkt, en plats för bön, gudstjänst och församlingsgemenskap. För familjen är tron mycket viktig och Helena berättar att man försöker att leva med de tio budorden.

- I Fellingsbro var vi med i Missionskyrkan. I Lycksele var det en pingstförsamling. Och nu är det Svenska kyrkan. Det är mycket som skiljer, men egentligen spelar det inte så stor roll. Det är samma Gud, samma tro, även om formerna för gudstjänsten och traditionerna är olika. Mässan i Domkyrkan är väl ändå det som ligger närmast det vi kommer ifrån, konstaterar Helena.

Både hon och Michael är förtroendevalda. Michael sjunger i Domkyrkokören och Helena ägnar mycket tid åt diakonalt arbete som frivillig i församlingen. Det är här de har sitt församlingsliv nu.

- Vi känner oss hemma i Skara domkyrka. Det är vår församling. Annars skulle vi inte vara med.

Traditionerna är viktiga och Michael sjunger fortfarande de traditionella ukrainska påsk-sångerna för sin familj.

På en skola i Yambio arbetar eleverna med examensarbetet.

I det här flyktinglägret lever 75 föräldralösa barn och gravida kvinnor.

Erland, Elisabeth och Anita i samtal med biskop Peter Munde.

YAMBIO

behöver dig

Det handlar inte om ett välgörenhetsprojekt i största allmänhet. Det handlar om att vara med och bygga upp ett helt nytt land.

Redan har generösa skarbor samlat in mer än en kvarts miljon kronor till Yambio i Sydsudan. Men det behövs mer. Och det man prioriterar främst är utbildningsinsatser. Elisabeth och Erland Hillby och Anita Hammar är nyligen hemkomna från Yambio och berättar om ett land där i princip allting saknas.

- NÄR VI LANDADE på flygfältet så hamnade vi bokstavligt talat på en åker. Vi såg oss omkring. Och det fanns liksom ingenting, säger Elisabeth, märkbart berörd av sina upplevelser i landet.

Då har hon och maken Erland ändå mer erfarenheter av ett behövande Afrika än de flesta av oss, missionärspår som de är, med tio år i Tanzania med sig i levnadsbagaget.

- Egentligen finns det förutsättningar. Det finns gott om mark och det goda klimatet borgar för tre skördar per år, utan konstgödsel. Men de viktiga pusselbitarna saknas.

- Det är en bördig bygd. Men man ser inte en traktor någons. Och läskunnigheten när Sydsudan blev ett eget land var tio procent, berättar Erland.

Men låt oss ta det från början. Sudan har varit hårt drabbat av inbördeskriget alltsedan 1950-talet. 1997 arbetade Elisabeth i Lextorpskyrkan i Trollhättan och träffade på en sudansk flykting som berättade om situationen där. Församlingen där började arbeta med en skola i Kampala i Uganda, dit barn från södra Sudan kunde komma för att få utbildning. Och i Skara var Anita Hammar med i en syförening som började stötta en grupp flickor från den skolan. Men så gick åren – och 2011

Anita Hammar, Elisabeth Hillby och Erland Hillby har många minnen med sig hem från Yambio i Sydsudan. Tunga minnen, men också minnen som fyller dem med hopp.

blev Sydsudan ett eget land. Strax därefter avslutade Skara pastorat ett treårigt insamlingsprojekt för en flickskola i Karagwe i Tanzania.

- Flickskolan får så mycket stöd från många andra håll och vi såg ju att behov fanns på andra ställen. Så jag tog upp det i kyrkorådet, säger Anita som är kyrkorådets ordförande.

FÖRSTA ADVENT 2012 startades således ett nytt insamlingsprojekt. Nu handlar det om att bygga upp ett land genom att utbilda ungdomar i Sydsudan, världens yngsta land och ett av de allra fattigaste.

- Det handlar inte bara om helt teoretiska och akademiska yrken utan lika mycket om rena yrkesutbildningar. Det behövs kunskaper i lantbruk, och det kommer att behövas hantverkare, fortsätter Anita.

De som flydde landet under det långvariga kriget har börjat återvända. Många har skaffat sig utbildning på andra håll.

- På kort tid har läskunnigheten gått från tio till 20 procent, tack vare att det nu är många välutbildade människor som kommer tillbaka. Men behoven är ju fortfarande enorma, menar Erland.

Vill du hjälpa till?

Med jämna mellanrum går församlingskollekten till Yambio. Du kan också lämna din gåva genom olika insamlingar. I domkyrkan finns en kollektomat där du kan välja "Yambio" och betala med kort. Det går också att sätta in pengar på Skara pastorats postgiro 11 87 06-1. Märk betalningen med "Yambio"

Insamlade pengar överförs kontinuerligt direkt till ändamålet utan mellanhänder.

Tack för ditt bidrag!

Trots att de fick se mycket elände hyser de gott hopp. Hopp om att det finns en god framtid för vännerna i Sydsudan. Och hopp om att människor hjälper varandra.

- Det är så fint att se ändå, att dessa människor som levt med krig och hopplöshet i så många år nu ändå kan känna att det finns några någonstans som tänker på dem och som bryr sig, säger Elisabeth om de generösa gåvor som redan inkommit till projektet.

- Drygt 250000 kronor har det blivit genom församlingskollekt och olika insamlingsevenemang. En del av intäkterna från soppluncherna går till Yambio, liksom en del av secondhand-verksamhetens försäljning säger Erland.

ÄVEN OM UTBILDNING är prioriterat kommer det på sikt också att behövas investeringar i till exempel jordbruksmaskiner. Och de tre har en dröm. Elisabeth berättar:

- Vi skulle vilja få dit moduler som kan bli internatboende för 650 elever. Många har långt att gå till skolan. Det vore fantastiskt om privatpersoner och företag här i Skara kommun kunde hjälpa åt med det.

Askgravlund på Marie kyrkogård

Marie kyrkogård har utökats med ännu ett gravskick. Nu är den nya askgravlundan redo att tas i bruk.

- Vi har märkt att det finns ett behov av den här typen av gravplats. Det är mindre anonymt än minneslundan och har blivit alltmer efterfrågat, konstaterar kyrkogårds- och fastighetschef Erik Tornstierna.

Tre vackra stenar pryder askgravlundan och kommer att förses med namnplattor allteftersom. Precis som i minneslundan finns möjlighet att smycka med blommor och ljus.

En askgravlund påminner om en minneslund, men eftersom namnskyltar på de gravsatta kan sättas upp på en gemensam plats och då anhöriga får vara med vid asksättningen är askgravlundan inte lika anonym, vilket tilltalar många.

Att veta platsen - och att det finns en

namnplatta - är viktigt för de anhöriga i sitt sorgearbete.

Askgravlundan är en öppen plats, inramad av perenner. Här finns en gemensam smyckningsyta för snittblommor och ljus. I mitten står tre stora stenar, där namnskyltar ska sättas upp allt eftersom.

- Det är gamla återlämnade gravstenar som vi tagit tillvara och nu använder på det här viset. Det är viktigt för oss att ta ett miljöansvar, menar Erik Tornstierna.

Planen är att även namnskyltarna ska kunna tillverkas av återanvänt material.

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER

Gravskick i Skara pastorat

Kistgrav

Gravrätt: 25 år.

Gravrättsinnehavaren ansvarar för skötseln och kan välja en gravsten.

Urngrav

Gravrätt: 25 år.

Gravrättsinnehavaren ansvarar för skötseln och kan välja en gravsten.

Minneslund

Ingen gravrätt.

Anonym gravsättning av aska. Anhöriga får inte närvara vid asksättningen. Ingen gravsten eller namnskytt. Gemensam plats för smyckning med snittblommor och ljus.

Kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för skötseln.

Askgravplats I - med skötselavtal

Gravrätt: 25 år.

Plats för liten gravsten och det finns möjlighet till vas med lösa snittblommor och/eller ljuslykta.

Kyrkogårdsförvaltningen ansvarar för skötseln.

Askgravplats II - med skötselavtal

Gravrätt: 25 år.

Plats för liten gravsten och/eller namnplatta på större sten. Möjlighet till vas med lösa snittblommor och/eller ljuslykta, samt utrymme för egen smyckning (ej plantering).

Askgravlund

Ingen gravrätt. En variant av minneslund. Anhöriga får vara med vid gravsättning. Gemensam minnessten för namnplatta som beställs via kyrkogårdsförvaltningen. Smyckning med ljus och snittblommor som sker på gemensam plats som kyrkogårdsförvaltningen sköter.

På gång

på kyrkogården

MARS - MAJ

Borttagning av gransis och kransar på skötselgravar. Beställda penséer planteras under april. Vattnet koppas på när vädret tillåter. Tvätt utförs på gravstenar där så beställts, enligt schema.

APRIL - NOVEMBER

Renovering av murar. Anläggning av nya gravkvarter samt besiktning av gravstenar.

MAJ - JUNI

Sommarblommor planteras och skall vara klart till midsommar, där beställning gjorts.

Kyrkogårdsförvaltningen

sköter gärna om dina gravar

Det finns olika varianter av gravskötsel och det går också att beställa tilläggs-tjänster.

Grundskötsel innebär rensning, vattning, gödsling, jordförbättring, gräsputs och borttagning av vissna blommor i vas, pris från 425 kronor/år.

Ring förvaltningen om du har frågor om gravskötsel och olika gravskick!

Tfn 0511-265 40, epost: skara.kgf@svenskakyrkan.se

musik

Killar som gillar att sjunga

Skara Domkyrka har sedan i höstas en gosskör. Varje vecka samlas ett dussin killar för att sjunga tillsammans.

Det var i höstas som Åsa Nyberg bestämde sig för att starta en gosskör i Skara.

- Jag har ju haft barnkörer med både tjejer och killar förut, men då är det ofta många flickor som tar plats och några få pojkar som "försvinner" litegrann i mängden, berättar hon och tillägger att både flickkören och gosskören utvecklats sedan de delade på sig. Dessutom är pojkarna betydligt fler sedan de blev en egen kör. Nu sjunger 12 gossar i kören.

Åsa, som är kyrkomusiker i domkyrkoförsamlingen, berättar att det också sammanföll med att ungdomskören blev en blandad kör.

- Jag tänkte att just nu har vi killar i ungdomskören, men man behöver ju också tänka på tillväxten längre fram! Gossarna övar varje vecka och medverkar i gudstjänsten ungefär en gång i månaden.

Musik vid LUNCHTID

FREDAGAR 12.00
I SKARA DOMKYRKA

11 APRIL: Skara musikskola

25 APRIL: Åsa Nyberg, orgel

2 MAJ: Reibjörn Carlshamre, orgel

9 MAJ: Thomas Holm, trumpet, Åsa Nyberg, Orgel

16 MAJ: Examenskonsert. Elever från Hjo folkhögskola

23 MAJ: Skara musikskola

30 MAJ : Reibjörn Carlshamre, orgel

VÅRENS

musikgudstjänster och konserter

PALMSÖNDAGEN 13 APRIL 18.00 *Skara domkyrka*

John Rutter: Requiem, Domkyrkokören,
Margareta Johansson, solist, instrumentalister.
Dirigent: Reibjörn Carlshamre.

SÖNDAG 27 APRIL 18.00 *Skara domkyrka*

J Haydn: Skapelsen. Skara oratoriekör, Skarabygdens
symfoniorkester, Solister: Hedvig Eriksson, Jonas Olofs-
son, Karl Peter Eriksson. Dirigent: Reibjörn Carlshamre.
Entré 100:- Inga numrerade platser. Biljetter vid ingången
från 17.00.

SÖNDAG 11 MAJ 18.00 *Skara domkyrka*

”Idel Riedel” Gosskören, Flickkören och ”Föräldrakören”
under ledning av Åsa Nyberg.

SÖNDAG 18 MAJ 18.00 *Skara domkyrka*

”Hide and seek” Ungdomskören, Åsa Nyberg. STRÅF –
den sjungande stråkkvartetten.

TORSDAG 22 MAJ 19.30 *Varnhems klosterkyrka*

Sommarmusik. Schola Gothia.

SÖNDAG 1 JUNI 16.00 *Stenums kyrka*

Musikgudstjänst.

SÖNDAG 1 JUNI 18.00 *Vinköls kyrka*

Sommarmusik. Birgittakören.

ONSDAG 4 JUNI 18.00 *Skara domkyrka*

Vårkonsert, Elever och lärare från Skara musikskola.

Fira påsk i kyrkan

SKÄRTORSDAGSMÄSSA 17 APRIL

9.00 *Domkyrkan*

18.00 *Skärus kyrka*

18.30 *Domkyrkan*

18.30 *Marums kyrka*

19.00 *Varnhems klosterkyrka*

LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST 18 APRIL

11.00 *Västra Gerums kyrka*

11.00 *Varnhems klosterkyrka*

15.00 *Domkyrkan*

15.00 *Norra Vings kyrka*

18.00 *Domkyrkan (vestper vid graven)*

PÅSKNATTSMÄSSA 19 APRIL

23.00 *Domkyrkan*

23.00 *Varnhems klosterkyrka*

PÅSKDAGEN 20 APRIL

11.00 *Påskdagsmässa i Domkyrkan*

11.00 *Påskdagsmässa i S:ta Annagården*

11.00 *Påskdagsmässa i Varnhems klosterkyrka*

18.00 *Sånggudstjänst i Skånings-Åsaka kyrka*

ANNANDAG PÅSK 20 APRIL

11.00 *Emmausmässa i Domkyrkan*

11.00 *Mässa i Norra Vings kyrka*

14.00 *Tranmusik i Varnhems klosterkyrka*

18.00 *Påskens sånger och psalmer i Händene kyrka*

TEXT OCH FOTO: PER LARSSON

Upplev påskens drama i Sveriges äldsta domkyrka

För livets skull...firar vi påsk! Vilken dramatik det är! Svenska kyrkans unga åskådliggör dramat på påskdagen.

Svenska Kyrkans Unga i Skara brukar sedan flera år levandegöra hela påskens evangelium. Ja, de finns också med och ger liv åt julens evangelium. Julaftonens förmiddag är en fantastisk start på julfirandet. På motsvarande stätt dramatiseras påskens evangelium på Påskdagen.

Detta är inte en "föreställning". Nej, det är textläsning och predikan på en och samma gång. Tillsammans med körerna, där gosskören och flickkören tar stort ansvar, får hela församlingen vara med.

Glåporden på vägen mot Golgata, de retliga hyllningarna. Jesus dör och allt är "tomt och tyst, tomt och tyst". Så plötsligt börjar överraskningarna. Kvinnorna som i den tidiga gryningen bekymrat vandrar

iväg för att ordna det sista vid graven hittar en tom grav, ser en ängel.

Några vilsna lärjungar vandrar hemåt Emmaus när en okänd slår följe med dem. Inte förrän han bryter brödet därhemma hos dem, ser de den uppståndne Jesus. Så småningom går det upp för vår tro att det som hänt har hänt - Jesus lever!

Påskdagsmässan blir en storslagen manifestation där dopet påminner oss alla om att vi tillhör detta skeende - Jesu väg från död till seger och liv. Nattvardsbordet dukas och brödet bryts, alldeles som på Skärtorsdagskvällen och där hemma i Emmaus - för livets skull, ditt och mitt liv!

Välkommen till påskdagens mässa i Skara domkyrka den 20 APRIL 11.00.

Alla påskens gudstjänster i församlingarna hittar du på sidan 11.

Två soppluncher återstår i vår

Välkommen att äta god soppa i gemenskap! Varje helgfri fredag under vår och höst är det sopplunch i Mariasalen, Kyrkans hus. Börja gärna med lunchmusiken i Domkyrkan klockan 12.00 och kom sedan över till Mariasalen där bordet är dukat! Hiss finns i huset.

11 APRIL och 25 APRIL serveras sopplunch innan soppköket tar sommaruppehåll.

Knytislunch med världens mat

Efter Påskdagsmässan i domkyrkan, är det åter dags för knytislunch i Mariasalen, Kyrkans Hus. Vill du bidra med något till lunchbordet, kan du lämna in det i Kyrkans Hus före gudstjänsten, det är öppet från klockan 10. Det brukar bli gott om god mat från olika matkulturer! Ring gärna 0511-265 00 och anmäl vad du vill bidra med. Men det går också bra att bara komma direkt på Påskdagen!

Vårkänslor och bröllopstankar?

Drop-in-vigsel i domkyrkan

På Valborgsmässoafton har man chansen att gifta sig om man funderat på vigsel, men inte fått det att bli av.

- Vi möter ofta människor som varit sambo i många år, men som aldrig fått det att stämma med ett bröllop. Livet rann iväg och till slut blev det konstigt att ställa till ett stort bröllop, säger Per Larsson, en av prästerna i domkyrkan.

Nu vill Skara pastorat underlätta och uppmuntra steget in i äktenskapet och inbjuder till drop-in vigsel på Valborgsmässoafton den 30 APRIL. De som vill är välkomna att gifta sig, oavsett vilken församling man bor i.

Man anmäler sig i förväg genom att kontakta expeditionen via telefon eller mail. Till vigseln måste man sedan ha med sig giltigt intyg om vigsel och hindersprövning från Skatteverket.

En, helst båda, ska vara medlem i Svenska kyrkan och man ska ha med sig en ring (eller två om båda ska ha en vigselring).

Det är valfri klädsel och man väljer också själv om man vill ha brudbukett. I kyrkan finns vittnen om man inte har med sig familj och vänner (antalet gäster är begränsat till ca 20 personer per brudpar). Tar man med egen kamera kan vigselvärden hjälpa till att ta bilder.

Efter vigseln bjuds på cider och tårta!

Vill ni boka drop-in-vigsel?

Ring och anmäl er på tfn 0511-265 00 eller maila till skara.pastorat@svenskakyrkan.se

Den som behöver hjälp med sitt handarbete har många att fråga när kunniga och handarbetsintresserade damer träffas.

Sticka, virka eller brodera - även om det heter stickcafé så går förstås andra tekniker lika bra.

Flitiga fingrar hjälps åt Trivsel på stickcaféet i S:ta Annagården

Varannan onsdag träffas mellan 15 och 25 damer i S:ta Annagården för att ha trevligt tillsammans. Utöver att sticka, virka eller brodera så utbyter man idéer, mönster och kunskap med varandra. Det finns alltid villiga händer om någon behöver hjälp med något. Kaffe är en viktig del i samvaron som man dricker tillsammans med medhavda bullar och kakor. Ansvarig för verksamheten är församlingsvärdinnan Margareta Olsson.

TEXT: SÖREN EKLUND FOTO: CHARLOTTE EKLUND

Johanna trivs med arbetet bland barn

Johanna Klasson är uppvuxen i kyrkans barnverksamhet och trivs med att nu själv får arbeta bland barn och unga.

FOTO: SÖREN EKLUND

”Barnen är vår framtid, vår oro, vår glädje.” Så står det i en av de böner man ber i dopet. Och det sammanfattar väldigt bra hur vi tänker om våra barn. De är framtiden och därför oroar vi oss för hur det ska gå för dem och gläds över att livet går vidare genom dem. Men vi känner också ett ansvar för dem, att deras framtid ska präglas mer av glädje än av oro. Kyrkan har under lång tid tagit sitt ansvar för barnen genom ett rikt och brett arbete med och för barn. I Ardala församling är det för tillfället Johanna Klasson, boende i Ardala, som är ansvarig för barn- och ungdomsarbetet. Hon vikarierar under våren eftersom den ordinarie tjänsten som församlingspedagog är vakant. Här berättar hon lite om sig själv och varför hon ville ta jobbet: ”S:ta

Annagården har alltid varit ett andra hem för mig. Det började redan som liten då mamma tog med mig till Sång för barn. Sedan fortsatte det med barntimmarna med Majvor som ledare och tack vare henne fortsatte jag med miniorer och juniorer. När jag sedan konfirmerades kände jag mer och mer att det var inom kyrkan jag ville vara. Jag var både ideell ledare i juniorgruppen och för konfirmanderna under min gymnasietid samt aktiv i ungdomsgruppen. När jag väl hade tagit studenten och livet stod framför mig kändes det självklart ta jobbet som barn- och ungdomsledare här i S:ta Annagården. En stor möjlighet att göra det som är viktigt för mig: möta barn och ungdomar i samtal med och om Gud.”

Förrådet fullt av restgarner?

27 babypaket värmdes små barn i Rumänien och Gambia i höstas. Det var Härlunda syförening som samlat ihop, sytt och stickat och sedan packat paketen, som innehåller kläder, tvättlappar, lakan, gosedsjur, ljus och tändstickor. Har du tyger och garn hemma som kanske kan komma någon annan till glädje? Det går också bra att skänka ljus och tändstickor. Hör av dig till Lena Andersson, 0511-372149 eller lämna in ditt bidrag på expeditionen i Kyrkans hus i Skara.

Morgonbön varje **MÅNDAG-TORSDAG**
9.00 i S:ta Annagården. Välkommen!

Fira Valborg på S:ta Annagården

På Valborgsmässoafton den 30 APRIL 19.00 firas våren i S:ta Annagården. Det blir körsång med härliga vårsånger, vartal och servering. Välkommen att vara med!

Följ med på gökotta

På Kristi Himmelfärds dag den 29 MAJ blir det två tillfällen till gökotta i Ardala församling. 8.00 är det gökkotta i S:ta Annagården, där det serveras frukost. Väga Sjunga-kören medverkar med sång. På Fredsborg är det sedan gökotta med kyrkkaffe 10.00 och där medverkar Frälsningsarmén.

Öglunda kyrka snart färdigrenoverad

Till sommaren är byggnadsställningarna på Öglunda kyrka ett minne blott. Efter nästan tre års renovering kan kyrkan snart tas i bruk igen.

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER

Än är byggnadsställningarna kvar, men snart kan öglundabor och andra se fram emot att åter få fira gudstjänst i kyrkan.

Ingemar Strömberg visar de ruttna bjälkarna i kyrktornet.

Det började med hussvamp. Så följde fuktskador. Och så småningom upptäcktes också röta i tornet.

2,5 år senare börjar man dock se ett slut på det omfattande arbetet.

- Vi har i princip fått byta ut allting, konstaterar fastighets- och kyrkogårdschef Erik Tornstierna.

Han berättar att det handlar om en kyrka med spår från olika tidsperioder.

- Det är medeltida delar men också tillbyggnader från 1700- och 1800-tal.

Det var angrepp av hussvamp som först föranledde renoverings- och saneringsarbetet.

- Tre faktorer spelar in för att hussvampen ska trivas. Dels är det fukt, dels kalk och så organiskt material. Har

du dessa tre så kan det bli sådana här angrepp, förklarar Ingemar Strömberg från Axvalls byggtreprenad.

Och när man var igång med arbetet upptäckes alltså att det fanns mer att göra. Bjälkar i kyrktornet var angräpnade av röta, orsakad av dålig ventilation - och nytt virke har fått specialbeställas.

- Det här är ju så gammalt att det inte fanns några standardmått. Så det blir ju lite speciellt, konstaterar Ingemar Strömberg.

Under våren görs kyrksalen i ordning och sedan kan även tornarbetena avslutas. Församlingrådet har beslutat att kyrkan, om allt går enligt planerna, tas i bruk på Tacksägelsdagen i oktober.

Varnhems Klosterkafé lockar med hembakt kaffebröd, smörgåsar och läckra soppor.

Klosterkaféet öppnar på Skärtorsdagen

I den vackra miljön kring Varnhems klosterkyrka och klosterruiner ligger Varnhems Klosterkafé. Kaféet drivs av Skara pastorat och öppnar för säsongen på Skärtorsdagen.

Här serveras kaffe med hembakt, goda smörgåsar och mättande soppor. Klostrets fisksoppa finns alltid samt en vegetarisk soppa efter säsong. Framåt höstkanten kommer köket även att fresta med lammsoppa.

Smörgåsarna är gjorda på surdegsbröd från det egna klosterbageriet med pålägg från olika lokala producenter. Från samma bageri kommer också ett stort utbud av goda bullar och bakverk. Allt som serveras är ekologiskt och ofta närproducerat samt rättvisemärkt så långt det går.

Kafébyggnaden är från 1925 och här

har serverats kaffe sedan huset byggdes. Dagens kafé är till stor del inrett i 20-talsanda med en fransk kloster-touch för att anknyta till den franska cistercienserorden som byggde klostret i Varnhem på 1100-talet.

I kaféträdgården kan man njuta av solen, en kopp kaffe med hembakt men även uppleva den intilliggande köksträdgården. Här odlas ekologiska grönsaker samt blommor till kafé och klosterkyrka.

Kaféet har öppet alla dagar
11.00–18.00 17 APRIL–30 SEPTEMBER
Torsdagar i juli och augusti
öppet till 21.00.
Frågor och bokningar kontakta
Matilda Kamb tfn 0511-604 44,
varnhem.klosterkafe@svenskakyrkan.se

Festmessa med Haydn

Påskdagen firas som sig bör storslaget i Varnhems klosterkyrka 11.00. Det blir festmessa, ledd av biskop Åke Bonnier. Kören framför Haydn's "Missa Brevis". Det blir också invigning av Varnhems alldeles nyöppnade klosterkafé.

18.00 är det sedan sånggudstjänst i Skånings-Åsaka kyrka.

För alla påskens gudstjänster i församlingarna, se sidan 11.

Valborg i Varnhem

På Valborgsmässoafton firas våren in i Varnhemsgården. Firandet börjar 19.30. Välkommen att vara med!

Församlingsfest med teater

Den 11 MAJ 11.00 är det familjegudstjänst i Varnhem. Efter gudstjänsten inbjuds till församlingsfest för församlingarna i Valle - och då blir det teater! Teater Tidlös framför spelet om Biskop Thurgot, som var Skara stifts allra förste biskop för 1000 år sedan.

Musikal och korvgrillning

Den 28 MAJ 18.00 är det familjekväll i Axvalls församlingshem. Barnkören framför musikalen "Se mig" och sedan blir det korvgrillning i värvällan!

Skara stift firar 1000 ÅR

Skara stift fyller 1000 år i år. Det kommer att märkas hela året men kulminerar i Skara sista helgen i augusti. Då hålls två jubileumsdagar dit alla är välkomna. Bland de första att tacka ja till kalaset var kronprinsessparet.

År 1014 utsågs Thurgot till biskop över vad som kallades ”de två götalanden”. Därmed var Skara stift bildat. Nu har det gått 1000 år vilket innebär att stiftet är Sveriges äldsta aktiva organisation.

– Det ska så klart firas, säger biskop Åke Bonnier. Och allra mest ska det firas 29-30 augusti.

Då hålls jubileumsdagar i Skara med musik, seminarier, gudstjänster och utställningar. Allting är öppet för alla och man behöver inte köpa biljetter eller förboka platser för att vara med.

Åke Bonnier konstaterar att ett 1000-årsjubileum så klart handlar om då, det vill säga det som varit, men lika mycket om nu och om framtiden. Därför erbjuds ett program med många olika medverkande och många olika infallsvinklar på kristen tro. Bland deltagarna finns bland annat Kronprinsessan Victoria och Prins Daniel.

Att Skara stift fyller tusen år är inte enbart en angelägenhet för Skara och biskopen. Det angår förstås hela stiftet. För när stiftet

bildades innebar det också samtidigt att kyrkan organiserades. – Organisationen med stift, församlingar och pastorat handlar ju egentligen om enskilda människors liv. Det skapar förutsättningar för mötesplatser där vi får dela livet med varandra och dela vår tro med varandra, säger Åke Bonnier.

Därför är också alla stiftets församlingar välkomna att ordna egna arrangemang som en del av firandet. Det kan vara föredrag, utställningar, konserter eller liknande. Likaså kan man medverka under jubileumsdagarna exempelvis med sin kör.

Utöver jubileumsdagarna händer det mycket annat under 2014. På pingstafton har biskop Åke Bonnier bjudit in till ett allkristet möte med rubriken ”Låt tusen tungor tala”. Då deltar representanter för olika kristna samfund i stiftet.

För ungdomar anordnas pilgrimsvandringssprojektet ”Walking to Emmaus”, där ungdomar från stiftet tillsammans med unga från England, Tyskland, Sydafrika, Jordanien och Det heliga landet ska pilgrimsvandra, dels i Skara stift i augusti och dels i Israel/Palestina nästa vår.

Skara stiftshistoriska sällskap ger ut en jubileumsbok och Posten planerar för en frimärksserie under 2014 som uppmärksammar kyrkan som kulturbärare. På Västergötlands museum handlar sommarutställningen om de 1000 åren.

Kronprinsessan Victoria och Prins Daniel deltar i firandet, liksom förstås Skara stifts biskop Åke Bonnier.

FOTO: MATTIAS EDWALL/KUNGAHUSET, CARLA KARLSSON/SKARA STIFT

Så föddes Skara stift

Den förste biskopen var Thurgot. Han omnämns 1014. Efter att han utsetts av ärkebiskopsdömet i Hamburg/Bremen att vara biskop i ”det två götalanden”, vilket innebar området kring sjöarna Vänern och Vättern.

Till en början delades förmodligen biskopssätet mellan den viktiga samlingsplatsen Skara och Husaby, en kunglig boplats.

Efter Thurgot kom Gotskalk och sedan Sigfrid. Osmund som tillträdde därefter flyttade till Skara på heltid!

Att Skara blev biskopssäte fullt ut blev tydligt när biskop Adalvard tog initiativ till byggandet av Skara domkyrka – som är landets äldsta.

”Döden, döden!”

Med dessa ord hälsade författaren Astrid Lindgren och hennes systrar varandra när de började sina samtal. Vad de sedan talade om kunde inte överskuggas av något annat än detta skrämmande oundvikliga.

Döden och livet hör ihop, begreppen är en del av vår vardag. Var och en har vi olika erfarenheter av dem. Jag var arton år när min farmor dog och det var första gången jag kom döden riktigt nära. Ett ljus var tänt vid hennes sjukhussäng. Jag rörde hennes arm som fortfarande var varm och flera känslor blandades inom mig. Jag lånar än en gång Astrid Lindgrens ord för att beskriva känslan av sorg: ”Hon fattas mig, hon fattas mig så det skär i bröstet!”.

En stund senare såg jag ut på den vidsträckt utsikten över Göteborg från väntrummet fönster. Det var skärtorsdagens morgon 1992 och trots att påsken var sen det året hade ett snöfall täckt marken under natten och himlen var fortfarande mulen. Jag kände även lättnad över att hon nu slapp en plågsam kamp mot den tumör som funnits i hennes kropp i över tio år.

När livskriser kommer är det lätt att ifrågasätta Guds mening med livet. Påskens drama blev särskilt konkret det året. Min tro finner hopp i det faktum att Gud blev människa med full förståelse för mänskligt lidande och död. Min tro finner även hopp i att Jesus besegrade döden på påskdagens morgon. Vi har en följeslagare i dödsduggans land som låter uppståndelsens ljus få bryta igenom den stundtals grå vardagen.

Från väntrummet fönster kunde jag även se kyrkogården där farfar är begravnen. I den stunden klövs molnen för en stund av en solstråle som sken just mot den platsen. Nu fylldes jag även med frid och hopp. Frid över att hon nu får vara med farfar hemma i himlen. Hopp om att en gång åter få träffa dem.

Hopp om livet, livet.

Fredrik Wikman kommer från Göteborg och flyttade till Skara 2010. Han är förtorendevald i kyrkan. Till vardags arbetar han på ett arkitektkontor intill Krabbelund. Fredrik gör gärna utflykter i grannskapet och badar ute nästan hela året runt.

FREDRIK WIKMAN

kontakt

Svenska kyrkan i Skara

Malmgatan 3A, 532 31 Skara
skara.pastorat@svenskakyrkan.se

Expeditionen Kyrkans Hus

Besöksadress: Malmgatan 3B, Skara
Telefon: 0511-265 00
skara.pastorat@svenskakyrkan.se
Helgfri måndag-fredag kl. 10-12

Kyrkogårdsförvaltningen

Telefon 0511-265 40, Fax 0511-108 83
skara.kgf@svenskakyrkan.se
Postadress: Malmgatan 3A, 532 31 Skara

Kyrkogårdsförvaltningens expedition:

Marie kyrkogård, Axvallagatan,
532 37 Skara
Helgfri måndag-fredag kl. 8.00-12.00

Helgpräst

Du kan nå pastoratets helgpräst dagtid lördagar och söndagar på tfn 265 08. Vid storhelger når du helgpräst via tfn 265 00. Övriga tider hänvisas till jourhavande präst via 112. Mer information och telefonnummer till anställda hittar du på

www.skarapastorat.se

KYRKORNA BERÄTTAR

Bjärklunda kyrka

På altaret i Bjärklunda kyrka sitter Maria Magdalena. På hennes ena sida står Jesu Moder och på den andra blickar Johannes upp på korset. Frälsaren har sänkt sitt huvud. Det är långfredag.

TEXT OCH FOTO: ANNA THEANDER

LÄGGER MAN IHOP Härlunda och Bjärka, ja, då blir det Bjärklunda. När de två socknarna skulle få en ny gemensam kyrka 1781 spände Pehr Tham på Dagsnäs sina oxar framför ett lass med sten. Där oxarna stannade skulle kyrkan byggas. Möjligen får man ta den gamla skrönan med en nypa salt, liknande berättelser finns nämligen på många andra håll. Men att Per Tham var drivande i kyrkobygget och hade en hel del att säga till om, det är i alla fall klarlagt. Kyrkobyggnationen började nämligen med att hovintendent Tham

gick emot Gustav III:s beslut och struntade i att bygga ett torn i väster såsom ritningarna sade. Han lär nämligen ha varit väldigt åskrädd och menade att ett kyrktorn skulle dra åskan till sig. Och Thams envisa inställning skulle präglade församlingen långt efter hans död. Kyrkan fick nämligen sitt torn först 1862, då Tham varit död i mer än 40 år.

DET ÄR DOCK INTE TORNET utan den magnifika altarpupp-satsen som drar blickarna till sig i denna kyrka. Det var när kyrkans

100-årsjubileum skulle firas, som den pryddes med en långfredags-scen, en så kallad kalvariegrupp. Dåvarande komministern Johan Ternstedt inköpte verket från ett konstgjuteri i München. 100-årsfirandet är utmärkt på kalvariegruppen: kyrkans byggår står skrivet under Maria och jubileumsåret under Johannes. Med altarpupp-satsen följde också en skiss över Jerusalem, som målades tio år senare av Lidköpingsmålaren Lidegren.

Källa: "Boken om Härlunda-Bjärka", del 2 (2003)

KALVARIEGRUPP: en avbildning av Golgota. Calvaria är latin och betyder skalle. Det arameiska ordet för huvudskalle är golgotha. Båda begreppen namnger alltså platsen där Jesus korsfästes, en plats som till utseendet påminner om en skalle.